

Inhoudsopgave

- 1 Pensioencommunicatie 11**
  - 1.1 Achtergrond 11
  - 1.2 De wijzigingen 12
  - 1.3 Inwerkingtreding 16

- 2 De toekomst van premie-overeenkomsten 17**
  - 2.1 Wet uitbetaling pensioen in pensioeneenheden 17
    - 2.1.1 Pensioen in eenheden 18
    - 2.1.2 Keuzemogelijkheden 19
    - 2.1.3 Vereisten voor pensioenuitvoerders 20
    - 2.1.4 Fiscale aspecten 20
  - 2.2 Wet variabele pensioenuitkering 20
    - 2.2.1 Aanleiding 21
    - 2.2.2 Oplossingsrichting 22
    - 2.2.3 Zorgplicht uitvoerders 24
    - 2.2.4 Fiscale aspecten 24

- 3 Waardeoverdracht 27**
  - 3.1 Zesmaandstermijn 27
  - 3.2 Bijbetalingsproblematiek 28
  - 3.3 Herziening systematiek waardeoverdracht 29

- 4 Ondernemingsraad en pensioen 31**
  - 4.1 Instemmingsrechten 31
  - 4.2 Adviesrechten 34
  - 4.3 Mogelijke uitbreiding instemmingsrechten 35
  - 4.4 Conclusie 38

- 5 Het algemeen pensioenfonds 39**
  - 5.1 Inleiding 39
  - 5.2 Het wetgevingsproces 39
  - 5.3 Bedrijfstakpensioenfondsen en het APF 41
  - 5.4 Algemene kenmerken van het APF 43
  - 5.5 Governance van het APF 45
  - 5.6 Het weerstandsvermogen 49
  - 5.7 Overzichtstabel pensioenuitvoerders 50

- 6 Verslaggeving 53**
  - 6.1 Inleiding 53**
  - 6.2 Wijzigingen in verslaggevingsrecht 53**
  - 6.3 Code Pensioenfondsen 54**
  - 6.4 Nieuw financieel toetsingskader 55**
  - 6.5 Aanbevelingen Uitvoeringskosten 57**
  - 6.6 Organisaties van openbaar belang 58**
  - 6.7 XBRL 59**

- 7 Pensioen van zelfstandigen 61**
  - 7.1 Inleiding 61**
  - 7.2 De zelfstandige 61**
    - 7.2.1 Het begrip zelfstandige 61**
    - 7.2.2 Aantal en karakteristieken 62**
  - 7.3 Pensioenmogelijkheden zelfstandigen 63**
    - 7.3.1 Driepijlerstelsel 63**
    - 7.3.2 Eerste pijler 63**
    - 7.3.3 Tweede pijler 63**
    - 7.3.4 Derde pijler 65**
  - 7.4 Pensioendeelname zelfstandigen 66**
  - 7.5 Kabinetsmaatregelen 66**
  - 7.6 IBO ZZP-rapport 67**
  - 7.7 Zelfstandigen en de toekomst van het pensioenstelsel 68**

- 8 Doelstellingen en uitgangspunten bij de opdrachtaanvaarding door pensioenfondsen 69**
  - 8.1 Inbedding in de Pensioenwet 70**
  - 8.2 Vastlegging doelstellingen en beleidsuitgangspunten 70**
  - 8.3 Gebruik doelstellingen en beleidsuitgangspunten bij uitvoering taken 72**
  - 8.4 Wie is opdrachtgever? 72**
  - 8.5 Verkrijgen duidelijkheid over uitgangspunten 73**
  - 8.6 Formele opdrachtaanvaarding 73**
  - 8.7 Opdrachtaanvaarding is een eenzijdige rechtshandeling 74**
  - 8.8 Opdrachtaanvaarding kan in bestaande fondsdocumenten maar ook in specifiek stuk 74**

- 9 Indexatiedepots en toekomstbestendig indexeren 77**
  - 9.1 Inleiding 77**
  - 9.2 Toekomstbestendig indexeren 77**

- 9.3 Omstandigheden waaronder er sprake kan zijn van tijdelijke indexatiedepots 78
- 9.4 Beleidsdekkingsgraad onder het minimaal vereist vermogen 79
- 9.5 Inwerkingtreding en overgangsrecht 80

- 10 Toekomst van het pensioenstelsel: de hoofdlijnennota 81**
  - 10.1 Inleiding en voorgeschiedenis 81
  - 10.2 De aanloop naar de hoofdlijnennota 83
  - 10.3 De hoofdlijnen 86
  - 10.4 Vervolg 88

- 11 Rechtspraak 89**
  - 11.1 Hof Arnhem-Leeuwarden 22 juli 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:5860, PJ 2015/63 89
  - 11.2 Hof Den Haag 5 december 2014, ECLI:NL:GHDHA:2014:3990, PJ 2015/34 90
  - 11.3 Hof Den Haag 18 november 2014, ECLI:NL:GHDHA:2014:3609, PJ 2015/17 90
  - 11.4 Hof Den Bosch 24 februari 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:612, PJ 2015/68 91
  - 11.5 Rechtbank Midden-Nederland 4 februari 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:531, PJ 2015/69 92
  - 11.6 Rechtbank Midden-Nederland 8 april 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:2293, PJ 2015/10, PJ 2015/100 93
  - 11.7 Hof Arnhem-Leeuwarden 7 april 2015, ECLI:NL:CHARL:2015:2551, PJ 2015/84 94
  - 11.8 Rechtbank Rotterdam 28 augustus 2015, ECLI:NL:RBROT:2015:6242, PJ 2015/161 95
  - 11.9 Hof Arnhem-Leeuwarden 1 september 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:6384, PJ 2015/157 96
  - 11.10 Rechtbank Midden-Nederland 5 oktober 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:7254 97
  - 11.11 Hof Amsterdam 3 november 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:4510 98
  - 11.12 Rechtbank Rotterdam 26 november 2015, ECLI:NL:RBROT:2015:8665 99
  - 11.13 Rechtbank Noord-Nederland 25 november 2015, ECLI:NL:RBNNE:2015:5585 100

Bijlage bij Werkprogramma herziening pensioenstelsel 101